

[C. C. Heilesen.]

Tallene 25 pCt. for Kommuneafstemning i § 3 og mindst 20 pCt. af Vælgerne for Amtsafstemning i § 9.

Ligesaa vil sandsynligvis Spørgsmaalet om simpel eller kvalificeret Majoritet ved disse Afstemninger blive rejst. Beværterlovens § 40 kræver, som bekendt, at hvis Flertallet ved en Kommuneafstemning ikke har udgjort mindst 35 pCt. af de valgberettigede, skal der inden 4 Uger foretages ny Afstemning, ved hvilken almindelig Stemmefflerhed er afgørende. For mit personlige Vedkommende ser jeg ikke, at der er tilstrækkelig eller rimelig Grund til gennem Kravet om kvalificeret Majoritet at give dem, der ønsker at bevare Alkoholnæringen, Ret, ogsaa naar de er i Mindretal, og paa dette Standpunkt staar Lovforslaget, men jeg skylder at tilføje, at jeg ved, at der er nogle af dem, der i øvrigt er Lovforslagets Venner, og maaske ogsaa nogle af Forslagsstillerne, der helst her ser visse Garantier i den omtalte Henseende.

Maaske vil man ogsaa fremhæve, at der efter Lovforslaget formelt er Adgang til straks at fremsætte Begæring om ny Kommuneafstemning, selv om foretagen Afstemning har vist Flertal for Alkoholnæringen i Kommunen, medens der ikke er en lignende Adgang, hvis Afstemningen har ført til Afskaffelse af Alkoholnæringen i Kommunen, men først er Adgang hertil, naar Kommunen i 5 Aar har været fri for al Alkoholnæring og der saaledes har været en rimelig Tid til at gøre Erfaringer med Hensyn til Virkningerne heraf. Det er jo Lovforslagets Formaal mest muligt at understøtte det Ønske, der maatte være i Befolkningen angaaende Alkoholnæringens Afskaffelse, men skulde man lægge særlig Vægt paa Fjernelsen af denne lille Ulighed, om jeg saa maa sige, i Friheden for Loke og Thor, opnaas der nok Enighed herom.

Jeg gaar dernæst over til at gøre nogle særlige Bemærkninger om Lovforslagets Kapitel III om Amtsafstemninger, idet jeg herom bemærker, at det allerede i den første Ædruelighedskommissions Betænkning af 1907 fremhævedes, at Alkoholnæringens Ordning i en Kommune kan være af indgribende Betydning ikke blot for Kommunen selv, men ogsaa for Nabokommunen. Effektiviteten af, at en Kommune afskaffer Alkoholnæringen, vil kunne svækkes i væsentlig Grad ved, at denne opretholdes i Nabokommunen, ikke mindst efterhaanden som Samfærdselsmidlerne udvikles i den Grad, som de gør i vore Dage. I den første Ædruelighedskommissions Forslag fandtes

der derfor i § 12 en Bestemmelse om, at ingen Udskænkingsbevilling maatte meddeles, uden at der ogsaa var givet tilgrænsende Kommuner, som Spørgsmaalet kunde berøre, Adgang til Meningsstilkendegivelse. Nu er det ifølge Beværterlovens § 16 paa Landet vel Amtsrådet, der er Bevillingsmyndighed med Hensyn til Udskænkning af stærke Drikke, men Amtsrådet kan dog ikke meddele Bevilling, naar Sognerådet ikke anbefaler denne. Anbefaler Sognerådet Bevillingen, kan Amtsrådet derimod nægte den, dog saaledes at saavel Sognerådet som den, der ansøger om Bevillingen, kan indanke Amtsrådets Nægtelse for Handelsministeriet. Medens Sognerådet altsaa nu bortset fra Overbevillingsnævnets Beføjelse til at paatvinge Kommunen Bevilling mod Beboernes Ønsker, som jeg før har omtalt, kan hindre, at der gives Adkomst til Alkoholudskænkning i Kommunen, har det ikke nogen tilsvarende Ret til at faa oprettet saadan Udskænkning, selv om det maatte ønske det. Af Hensyn blandt andet til den Interesse, der, som omtalt, kan knytte sig hertil for Nabokommunerne, er dette formentlig altsaa en allerede i den gældende Lovgivning i Princippet anerkendt naturlig Ordning. Det er altsaa ikke noget nyt Princip, men blot en videre Udvikling af et allerede anerkendt, naar Lovforslaget videre udformer denne Bestemmelsesret for den større politiske Enhed, Amtet, og det er dette og kun det, der er Spørgsmaalet ved Bestemmelsen om Amtsafstemninger i Kapitel III, saaledes at ud fra lignende Betragtninger som de Betragtninger, jeg her har fremholdt med Hensyn til den Interesse, der for Effektiviteten af Foranstaltninger i en Kommune kan knytte sig til, at der ikke findes Alkoholudsalg og Alkoholudskænkning i andre Kommuner, ogsaa de mindre og smaa Købstæder efter Bestemmelserne i Lovforslagets § 11 kan inddrages under Amtsafgørelserne, naar 25 pCt. af Købstadens Vælgere, som nærmere omtalt i § 11, tager Initiativ hertil ved at forlange Kommuneafstemning i Købstæderne samtidig med Afstemningen i Amtsrådskredsen.

I Kapitel IX findes endelig gennem Bestemmelserne om Landsafstemning Anerkendelsen af Initiativet og Selvbestemmelseretten i vor største politiske Enhed, altsaa i Staten. I Anledning af den senere Tids Ytringer om eventuel Gennemførelse af en hurtig Folkeafstemning formentlig saaledes, at der uden noget umiddelbart og direkte Vælgerinitiativ skulde fremsættes Forslag herom i Rigsdagen, skal jeg indskrænke mig